

דגשים להיערכות בפתיחת שנה"ל במעונות היום

בנושאי ביטחון ואבטחה, בטיחות, חירום, רפואת חירום, ע"ר והדרכה

מבוא

1

במסגרת הטמעת תחום מעונות היום לפעוטות (גילאי לידה עד 3 שנים) במשרד החינוך מצאנו לנכון לרכז עבור צוותי המעונות את כל המידע הרלוונטי בנושאי ביטחון, בטיחות, חירום, רפואת חירום, ע"ר והדרכה.

2

מטרת מצגת זו לשמש ככלי עזר להדרכה ובה המלצות כיצד להיערך לפתיחת שנת הפעילות במעון בתחום הביטחון, בטיחות, חירום, רפואת חירום והדרכת התנהלות בטוחה ועזרה ראשונה למען שמירת ביטחונם ובריאותם של הפעוטות וצוות המעון בהתאם להוראות חוק הפיקוח על מעונות יום לפעוטות, התשע"ט-2018 ותקנותיו, [אוגדן ההנחיות להפעלת מעון היום](#), וחוק התקנת מצלמות לשם הגנה על פעוטות במעונות יום לפעוטות, התשע"ט-2018.

3

מצגת זו, אינה באה [במקום מסמך פתיחת שנה"ל למעונות היום](#) ואינה מחליפה את הקבוע בחוקים האמורים לעיל ובאוגדן אלא באה להבהיר ולהנגיש את הנושאים וההנחיות הקבועים בהם והמתעדכנים מעת לעת [בפורטל מוס"ח - דף מעונות](#).

4

לשאלות ובירורים עומד לרשותכן שירות מוקד מידע ארצי משרד החינוך: 6552* שלוחה 6.

מבוא

להלן הדגשים המומלצים להיערכות לפי הנושאים הבאים:

1. ניהול תיק מעון
2. ביטחון
3. מצלמות
4. שעת חירום

5. הכשרות
6. בטיחות
7. רפואת חירום ועזרה ראשונה

בחקים האמורים
הנגיש את הנושאים
דכנים מעת לעת

לשאלות ובירורים עומד לרשותכן שירות מוקד מידע
ארצי משרד החינוך: *6552 שלוחה 6.

1 במסגרת הטמעת תחום
לידה עד 3 שנים) במש
עבור צוותי המעונות אחר
ביטחון, בטיחות, חירום,

2 מטרתו של מסמך זה
כיצד להיערך לפתיחת
הביטחון, בטיחות, חירום
התנהלות בטוחה ועזרה
ביטחונם ובריאותם של ה
להוראות חוק הפיקוח על
התשע"ט-2018 ותקנותיו, א
מעון היום, וחוק התקנת מצלמות
פעוטות במעונות יום לפעוטות, התשע"ט-2018.

עדכון תיק מעון

עדכון התיק הוא **שלב ראשון וחשוב בסדר העדיפות** בהיערכות המעון אשר יכלול את כלל הנתונים המפורטים בתקנות הפיקוח על מעונות יום לפעוטות (תנאים לפעילות של מעון יום לפעוטות), התשפ"א-2021 (להלן- **התקנות**) ובאוגדן:

1 שמות הפעוטות, מספר הזהות שלהם, תאריך לידתם, והקבוצה שאליה הם שייכים;
שמות ההורים ודרכי יצירת קשר עימם;
וכן שמות אנשי הצוות ונותני שירותים המורשים ומספרי הזהות שלהם.

2 מספר הקבוצות הפועלות במעון (באם ישנו), שמות הפעוטות בכל קבוצה, שמות המחנכים-מטפלים האחראים על הקבוצה, טווח הגילים בקבוצה, ומספר הפעוטות בקבוצה.

עדכון תיק מעון

עדכון התיק הוא **שלב ראשון וחשוב בסדר העדיפות** בהיערכות המעון אשר יכלול את כלל הנתונים המפורטים בתקנות הפיקוח על מעונות יום לפעוטות (תנאים לפעילות של מעון יום לפעוטות), התשפ"א-2021 (להלן- **התקנות**) ובאוגדן:

3 אישורי המעון יתועדו ויוחזקו בתיק כל מסמכי ואישורי החובה הנדרשים בהתאם לנוהל ההכרה המפורטים בתקנות (כגון: בדיקות ובקורות, כ"א, הכשרת צוות המעון וכד').

4 תיעוד תאונות ואירועים חריגים ודיווחים שנעשו מכוח חובת הדיווח - חובה לתעד את תהליך הפקת הלקחים מהתאונה/ האירוע החריג ואת הפעולות שננקטו ע"י המעון בעקבות תהליך זה.

ביטחון

לחצן מצוקה:

יש לוודא כי מותקן לחצן מצוקה במעון המחובר למוקד ולבצע בדיקה לעיתים קרובות מול המוקד (רצוי לפחות פעם בשבוע).

יש להגדיר אשת צוות/מחנכת מטפלת כאחראית קבועה לבדיקה.

כניסה למעון:

תותר על פי זיהוי מוקדם באישור מנהלת המעון/מי מטעמה של המבקש להיכנס. באמצע יום הפעילות תותר כניסה רק לאחר יצירת קשר טלפוני מקדים עם צוות המעון.

ביטחון | פתיחה וסגירה של מעון יום

פתיחת מעון

חפץ חשוד – יש לתדרך את צוות המעון, בעת גילוי חפץ חשוד בשטח המעון יש להרחיק את הצוות והפעוטות מקרבתו ולהודיע על כך מיד למנהלת המעון או למלא מקומה בעת היעדרה ולדווח למשטרה 100. במקביל להשגיח לבל יתקרבו הצוות והפעוטות אל החפץ החשוד, ולקבל הנחיות מהמשטרה כיצד לנהוג עד להגעתם.
ראו הרחבה בכרטיס הסברה ומידע – סדר פעולות בעת גילוי חפץ חשוד במוסד החינוכי

יש לבצע סריקה במעון מדי בוקר, לפני כניסת הפעוטות למעון לאיתור ומפגעים וחפצים חשודים העלולים להוות סכנה לפעוטות ולצוות במעון ובחצר.

שערי המעון

לאחר כניסת הפעוטות למעון בבוקר, יינעלו שערי הכניסה למעון ויישארו נעולים במשך כל שעות הפעילות במעון.

ובכלל זה, דלתות הכניסה לכיתות יהיו נעולות במנעול פרפר. בנוסף, כל מעבר בין חצרות, או בין כיתות אשר יש ביניהם שער או דלת – ישמרו אף הם נעולים במשך כל שעות פעילות המעון.

פתיחתם וסגירתם – תעשה בהשגחה צמודה של אחד מאנשי הצוות.

ביטחון | פתיחה וסגירה של מעון יום

סגירת מעון בסוף יום

במקרה ולא הגיע המורשה להוציא את הפעוט מהמעון ולא יצר המורשה כל קשר עם מנהלת המעון. מנהלת המעון תפנה באופן מיידי למשטרה ולעו"ס לפי חוק, תסביר את פרטי המקרה ותפעל על פי הנחייתם.

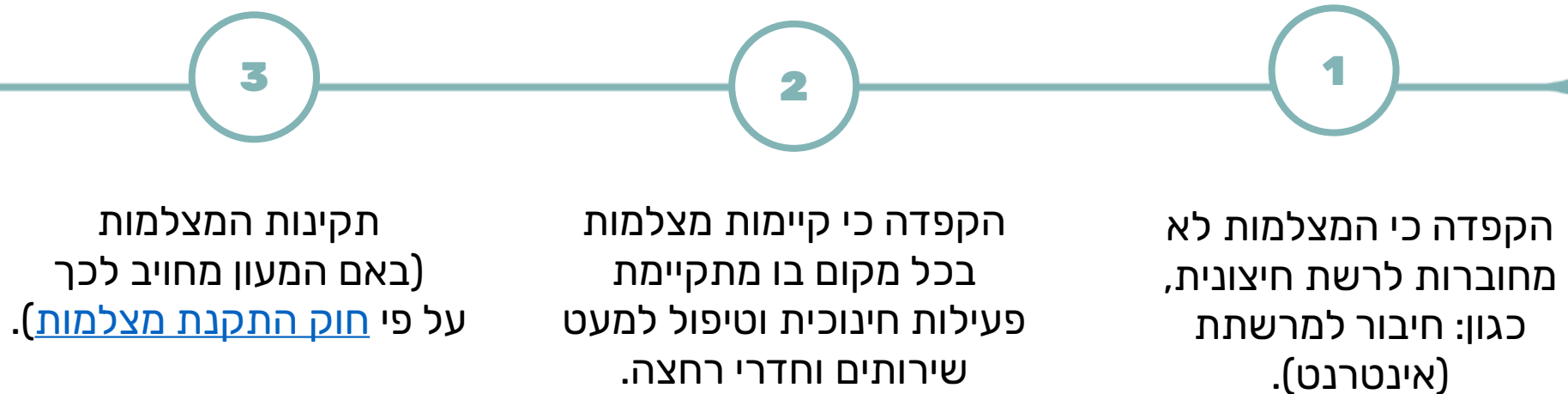

מנהלת המעון תמנה אשת צוות, אשר תבדוק בסוף הפעילות היומית לפני סגירת המעון את כל שטח הכיתה לרבות שירותים, מחסן וחצר ויוודא כי הם ריקים מאדם (ילד/מבוגר).

מצלמות

ככלל, ההנחיות מפורטות בפורטל רשויות ובעלויות חינוך - התקנת מצלמות במעון יום דגשים עיקריים - יש לוודא:
עמידה בהוראות חוק התקנת מצלמות לשם הגנה על פעוטות במעונות יום לפעוטות, התשע"ט-2018

מצלמות

ככלל, ההנחיות מפורטות בפורטל רשויות ובעלויות חינוך - התקנת מצלמות במעון יום דגשים עיקריים - יש לוודא:
עמידה בהוראות חוק התקנת מצלמות לשם הגנה על פעוטות במעונות יום לפעוטות,
התשע"ט-2018

6

חל איסור לצפות
בהקלטות הצילומים
למי שאינו מוסמך לכך,
ע"פ דין.

5

כי קיים שילוט ברור לגבי
קיומן של המצלמות.

4

תקינות מערכת ההקלטה-
מפעיל מעון יום לפעוטות
ישמור את הצילומים לפי
חוק זה ל-30 ימים
ממועד הצילום.

שעת חירום

ככלל, הנחיות להיערכות לחירום מופיעות
בפורטל מוס"ח – דף מעונות –
היערכות לחירום.

היערכות לחירום במעון תתמקד
ב- 2 מצבים בסיסיים:

(א) **ירי טילים** - הצורך להתמגן בתוך המעון.

(ב) **פינוי צוות המעון והפעוטות במצב חירום**

כגון: רעידת אדמה/שריפה/אירוע המחייב פינוי מידי
מצ"ב סרטון הדרכה פינוי מעון בשעת חירום

שעת חירום

דגשים להיערכות לירי טילים

1. להכיר את זמן ההתרעה שיש למעון ע"פ פורטל פיקוד העורף והנחיות ההתגוננות.

2. לימוד והכרת **אמצעי ההתרעה העומדים לרשות המעון והורדת יישומון פיקוד העורף**

3. **הכנת דרכי תקשורת- עם גורמי סיוע, הורים, רשימות נוכחות של הפעוטות.**

4. מצ"ב סרטון הדרכה "התמודדות מעונות היום בעת ירי טילים".

5. תדרוך ותרגול צוות המעון במהלך פתיחת שנה"ל (מוקדם ככל האפשר)

בהתאם למסמך ההנחיות:

היערכות לירי טילים במעונות היום (לידה עד 3) אשר בפיקוח משרד החינוך.

الاستعداد لإطلاق الصواريخ في الحضانات النهارية (من سنّ الولادة حتّى سنّ 3 سنوات)

بإشراف وزارة التربية والتعليم (היערכות לירי טילים במעון בשפה הערבית).

שעת חירום

דגשים להיערכות לירי טילים

5. בניית תכנית הכי מוגן שיש – מצ"ב קישור לדוג' – תכנית

"הכי מוגן שיש" במעון

6. לפירוט והרחבה וובינר היערכות לחירום וירי טילים –

לצפייה במפגש למצגת הדרכה.

דוגמא לבניית תוכנית "הכי מוגן שיש" במעון

תוכנית/סכימה לדוגמא
מעון 'פטל' (מעון פרטי קטן)
זמן התרעה: 1 דקה

1

חלוקת מעון	מספר פעוטות	צוות	מרחב מוגן
תינוקות עד 15 חודש	4	מנהלת המעון לורי	מרחב מוגן תקני
פעוטות בוגרים	4	מחנכת מטפלת רבקה	חדר פנימי

תוכנית/סכימה לדוגמא
מעון "המתוקים" (רב ביתתי)
זמן התרעה: 1 דקה

2

שכבת גיל/ביתת	מס' הפעוטות	מטפלת	מרחב מוגן/"הכי מוגן שיש"	אחראית שכבה/ביתת	רשימה מפורטת של הפעוטות
תינוקות עד 15 חודשים	5	חנה	מרחב מוגן תקני	חנה	
	6	יעל			
	6	שושנה			
פעוטות 15 עד 24 חודשים	8	שרה	חדר פנימי ומסדרון	דבורה	
	8	רבקה			
	9	דבורה			
בוגרים מעל 24 חודשים	11	רחל	חדר קבוצת הבוגרים	לאה	
	9	לאה	חדר משחקים פנימי		
	10	מרים	חדר שינה פנימי		

שעת חירום

דגשים להיערכות לרעידת אדמה

1. יש להיערך ולהנחות בהתאם לפורטל חירום לאומי פיקוד העורף – [עברית](#) | [ערבית](#)
2. מצורף [כרטיס מידע לעיגון וקיבוע ארונות / מדפים בשגרה ולקראת רעידת אדמה](#)
3. [היערכות ומענה של מעונות יום \(3-0\) לרעידת אדמה וצונאמי – ארעי](#)

דגשים להיערכות לשריפה

1. [סרטון הסברה למעונות יום בנושא שריפות מטעם הרשות לכבאות והצלה ישראל](#)
2. [סרטון "כיצד משתמשים במטפה"](#)

רפואת חירום ועזרה ראשונה

ככלל, הנחיות הנוגעות לרפואת חירום ועזרה ראשונה במעון מונגשת ב:
כרטיס מידע – רפואת חירום ועזרה ראשונה במעונות יום

מספר דגשים לביצוע ההכשרות: (א) **תיק/ארון עזרה ראשונה.**

1. יש לוודא הימצאות תיק/ארון עזרה ראשונה בכל מעון **ובו ציוד בתוקף על פי הנחיות משרד הבריאות.**
2. יש לוודא כי כלל צוות המעון מכיר ויודע את מיקומו של תיק עזרה ראשונה, ולהקפיד כי הוא נמצא בהישג ידיהם של כלל הצוות (במידה ונמצא בחדרה של המנהלת, לוודא כי חדרה לא נעול).
3. ציוד העזרה הראשונה יהיה בלתי נגיש לפעוטות.
4. יש להקפיד על השלמה מידית של ציוד חסר ו/או שפג תוקפו בתיק העזרה הראשונה בהתאם **להנחיות משרד הבריאות.**
5. אחת לחצי שנה תבוצע ביקורת ציוד ע"י מנהל/ת המעון.
6. יש לתעד את ממצאי הביקורת בתיק המעון.

רפואת חירום ועזרה ראשונה

ב) פעוטות עם אלרגיה למוצרי מזון:

1. עפ"י חוק החזקת תכשיר אפינפרין (אפיפן) במוסדות חינוך ובמקומות ציבוריים, תשע"ח-2018 מעונות היום לפעוטות, בהם לומדים החל מ-10 ילדים ומעלה, מחויבים להחזיק מזרק בתוקף במקום מרכזי ונגיש והצבת שילוט המפנה למזרק.
2. בנוסף למזרק המעון **באחריות הורי פעוט** עם אלרגיה לספק מזרק אישי עם שם הפעוט. המזרק יימצא בתוך התיק האישי של הפעוט ועל צוות המעון להיות מודע למקום הימצאותו. באחריות הורי הפעוט להחליף את המזרק כאשר תמה תקופת התוקף שלו.

3. עבור פעוטות מתחת לגיל שנה, במידה ויש המלצה מאלרגולוג להשתמש בטיפות אנטי היסטמיניות (פניסטיל), **באחריות הורי הפעוט** לספק טיפות אנטי היסטמיניות (פניסטיל) עם שם הפעוט, וכן להביא מכתב מאלרגולוג שבו יצויין המינון המומלץ עבור הפעוט. הטיפות יימצאו בתיק האישי של הפעוט.
4. צוות המעון ידע היכן מוחזקים מזרקי האפינפרין (אפיפן) של הפעוטות עם האלרגיה במעון וידע את סדר הפעולות הנדרש בעת תגובה אלרגית.
5. בכל מקרה של שימוש במזרק אפינפרין במעון או צורך בשימוש בטיפות אנטי היסטמיניות (פניסטיל) בגין התקף אנפילקטי, **יש להתקשר למד"א לקבלת הדרכה וכן יש לתעד את האירוע כאירוע חריג**. במקביל יש לידע טלפונית באופן מיידי את ההורים.

שעת חירום

דגשים להיערכות לפינוי המעון

בעת חירום:

הכנת הפעוטות לפינוי על פי הוראות

גורמי הביטחון:

א

1. שלב היערכות ובניית תוכנית פינוי:

יש לקבוע שטח התכנסות בטוח בטרם מצב החירום אליו יתפנו הצוות והפעוטות במקרה של צורך בפינוי מיידי של המעון (מומלץ להתייעץ גורמי הביטחון ברשות המקומית).

דוגמא לבניית תוכנית שיבוץ לפינוי המעון חירום

לשטח בטוח

חלוקת מעון	מספר פעוטות	צוות	שטח כינוס
תינוקות עד 15 חודש	4	מנהלת המעון אפרת	מגרש אחורי
פעוטות בוגרים	4	מחנכת מטפלת ליאת	מגרש אחורי

שכבת גיל/ביתת	מס' הפעוטות	מטפלת	שטח כינוס	שכבה/ביתת אחראית	רשימה מפורטת של הפעוטות
תינוקות עד 15 חודשים	5	אפרת	גן ציבורי הסמוך למעון	אפרת	
	6	מירי			
	6	שושי			
	8	לימור			
פעוטות עד 15 חודשים	8	נטלי	גן ציבורי הסמוך למעון	לימור	
	9	רחל			
	11	ריטל	גן ציבורי הסמוך למעון		
בוגרים מעל 24 חודשים	9	לירון	גן ציבורי הסמוך למעון	ריטל	
	10	תהילה	גן ציבורי הסמוך למעון		

* שטח הכינוס הבטוח מחוץ למעון צריך להיות מותאם מבעוד מועד עם הרשות המקומית.

תכנית שיבוץ הפעוטות וצוות המטפלות לפינוי בחירום - חלוקה ושיבוץ הפעוטות בהתאם למספר הפעוטות והמטפלות למצב בו נידרש לפנות את המעון בעת חירום לשטח/מקום בטוח - מצ"ב דוג' לבניית תוכנית שיבוץ לפינוי המעון לשטח בטוח.

■ ארגון רשימה שמית מפורטת של כלל פעוטות המעון והוריהם לפי חלוקת אחריות של צוות המחנכות מטפלות וצוות המעון.

■ יש לחלק את הפעוטות לקבוצות קטנות (2-4) פעוטות ככל האפשר, ולמנות מבוגר אחראי לכל קבוצה ולוודא שתווית השם של כל פעוט תמצא על הבגד העליון שלו בזמן הפינוי.

1 תוכנית/סכימה לדוגמא מעון "אפרסק" (מעון פרטי קטן) זמן התרעה: 1 דקה

2 תוכנית/סכימה לדוגמא מעון "התותים" (רב ביתתי) זמן התרעה: 1 דקה

שעת חירום

דגשים להיערכות לפינוי המעון בעת חירום:

ב

שלב הפינוי וניוד הפעוטות לשטח בטוח
בהתאם לחומרת המצב/סכנת חיים מידית/
הוראת גורם ביטחוני/הרשות המקומית:

1. ספירת הפעוטות לפני הפינוי.
2. פינוי הפעוטות על פי תכנית שיבוץ הפעוטות וצוות המטפלות, כאמור לעיל.
3. לקיחת כל התיקים האישיים של כל הפעוטות והמבוגרים למקום הפינוי ואת תיק המעון (רשימות הפעוטות ודרכי תקשורת להורים וכד').
4. הובלה ב"שרשרת" של ההולכים למרחב הבטוח כשמטפלת מקדימה ומטפלת מאחור.

מצ"ב סרטון פינוי מעון יום

5. ביצוע סריקה ברחבי המעון כולל כיתות, ג'ימבורי, חדרי החתלה, מחסן ומטבח לוודא שלא נשאר אף פעוט מאחור במעון.
6. ספירת הפעוטות והרגעתם.
7. יצירת קשר עם גורמי הרשות המקומית וההורים.
8. העברת הפעוטות להורים/מבוגר אחראי תוך שליטה ורישום שמי פרטני.
9. דיווח לרשות המקומית בתום הפינוי/פעוטות שלא נאספו ע"י הוריהם להמשך טיפול והחלטת הרשות המקומית

בטיחות

1

ככלל, ההנחיות מפורטות בפורטל –
[דף מעונות – בטיחות במעונות יום](#)

מס' דגשים ורשימת בדיקה להיערכות לפתיחת שנה בתחום הבטיחות:

- (א)** יש להחזיק ב"תיק מעון" טופס בדיקת בטיחות למעון (בדיקה שבוצעה על ידי עורך מבדקי בטיחות מוסדות חינוך) ולסמן בטופס זה אילו בדיקות בוצעו, ואילו ליקויים תוקנו. בנוסף, יש להחזיק בתיק: אישור חשמלאי ובדיקת מערכת גז.
- (ב)** יש לוודא כי כלל צוות המעון עבר הכשרות עזרה ראשונה והתנהלות בטוחה.
- (ג)** יש לבדוק ולוודא כי כל הארונות במעון מקובעים לקיר למניעת נפילה – [הרחבה בכרטיס מידע](#).
- (ד)** לוודא כי חצר המעון נקייה, מתקני המשחק נבדקו ונמצאו תקינים וארגז חול נקי ומסודר.
- (ה)** הימצאות מגני אצבעות לדלתות, ארון חומרי ניקוי- נעול.

2

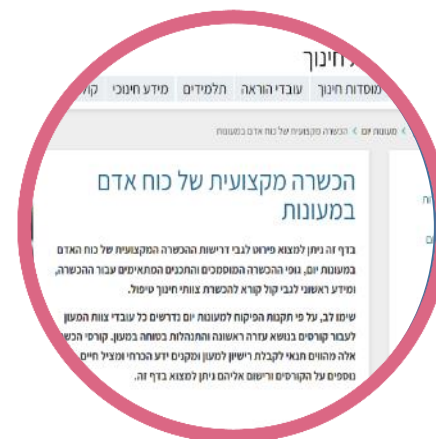
3

לפירוט והרחבה וובינר/הדרכה מקוונת בטיחות במעונות יום – [לצפייה במפגש](#) | [למצגת ההדרכה](#)

הכשרות

תקנות הפיקוח קובעות כי על כל מחנך-מטפל במעון יום לפעוטות לעבור בהצלחה **2 הכשרות** והן מהוות תנאי לקבלת רישיון הפעלה:
א. התנהלות בטוחה
ב. עזרה ראשונה

ככלל, ההנחיות מפורטות בפורטל בעמוד: [הכשרות וריענונים בעזרה ראשונה והתנהלות בטוחה לצוותי מעונות יום](#)

הכשרות

מס' דגשים לביצוע ההכשרות:

(א) קורס עזרה ראשונה בהיקף של 22 שעות וקורס התנהלות בטוחה בהיקף של 14 שעות.

(ב) ריענון עזרה ראשונה- מחנך/מטפל יידרש לעבור הדרכת ריענון בעזרה ראשונה לפעוטות, אחת לשנתיים בהיקף של 8 שעות לימוד.

(ג) חלוקת השעות והמפגשים בהדרכות תתבצענה ע"פ ההנחיות וסילבוסים הנמצאים ומונגשים בעמוד [הפורטל](#)

(ד) ניתן לקיים הדרכות בקורסי עזרה ראשונה והתנהלות בטוחה בהיקף של מינימום 8 משתתפים ומקסימום 30 משתתפים בקבוצה.

(ה) החל מתאריך 16.1.2024 ניתן לבצע הכשרות וריענונים בעזרה ראשונה והתנהלות בטוחה אך ורק באמצעות חברות הדרכה הנמצאות ברשימה מאושרת על ידי משרד החינוך, ומפורטות [במסמך הנחיות למעונות היום](#). מסמך זה יתעדכן ככל שמשרד החינוך יאשר חברות נוספות.

לפירוט והרחבה - [סרטון מידע והסבר לגבי הכשרות לעזרה ראשונה והתנהלות בטוחה לצוותי מעונות](#)